

Kommunistisk Parti rejser Søfolkenes Krav paa Rigsdagen

Regeringen bør nu opfylde Fortidens Løfter og give Søens Arbejdere en 8 Timers Arbejdsdag og en tidssvarende Bemandingsordning

Det er nu mere end to Aar siden, at Landstingets Flertal erobredes af Regeringspartierne. Der blev knyttet mange Forhaabninger til denne betydningsfulde Sejr og størst var disse vel blandt Søens Arbejdere, der Gang paa Gang løb Panden mod det tidligere Flertal (Venstre og Konservative), naar Spørgsmaalet om en tidssvarende Lovgivning for Søfolkenes Arbejdsforhold blev rejst paa Rigsdagen.

Saaledes fremsatte Socialdemokratiet d. 25. Jan. 1935 et Forslag til Lov om Arbejdstid i danske Skibe, *hvorefter treskiftet Vagt skulde indføres i alle Skibe paa over 100 B.R.T. Askehiivningen for Søfyrbøderne var i Lovforslaget ikke beregnet som normal Arbejdstid.* Selvom der var enkelte Ting i dette Lovforslag, der burde have været anderledes, saa indeholdt det dog store og betydningsfulde Forbedringer, Socialdemokratiet maatte desværre lade det falde paa Grund af det daværende Landstingsflertals forbitrede Modstand.

Det er naturligt, at mange Søfolk efter Landstingssejren havde ventet en snarlig Løsning af de meningsløse Arbejdsforhold til Søs, saaledes at dette Erhvervs Udøvere kunde komme paa Højde med de Arbejdsforhold, der eksisterer for de fleste Landfag. Der er imidlertid nu forløbet to Aar siden de forstokkede Rederrepræsentanter i Landstinget mistede Flertallet, og endnu har Handelsminister Kjærbøl og Regeringen ikke fremsat Lovforslag til Gennemførelse af Søfolkenes berettigede Krav, i Overensstemmelse med tidligere Synspunkter og givne Løfter.

Da Tiden absolut maa være inde til, at Lovgivningsmagten nu behandler Søfolkenes Arbejdsforhold, har det kommunistiske Parti taget Initiativet til, at dette kan ske. Folketingsmændene Aksel Larsen og Alfred Jensen har d. 3. Nov. 1938 indleveret følgende til Folketingets Formand.

Forslag til Beslutning af Folketinget

Af Aksel Larsen og Alfred Jensen.

1. Folketinget beslutter, at Ministeren for Handel, Industri og Søfart skal udstede ny Bekendtgørelse angaaende Bemanding af danske Skibe, overensstemmende med det Forslag til ny Bemandingsregler for Dækningsbesætninger, hvorom der er forhandlet med de paagældende Søfartsorganisationer.

2. Folketinget paalægger endvidere Ministeren for Handel, Industri og Søfart at optage Forhandling med de paagældende Organisationer om Indførelse af ny Bemandingsregler for Maskinpersonalet paa danske Skibe, idet der henvises til det af Søfyrbødernes Forbund i Danmark til Ministeren indsendte Forslag.

3. Folketinget opfordrer endvidere Regeringen til snarest at fremsætte Forslag til Lov om Arbejdstid i Skibe, hvorved Maximalarbejdsdagen til Søs fastsættes til 8 Timer, ogsaa for Dæksfolk. Ved Udarbejdelsen af Forslaget skal der tages Hensyn til de fra Mandskabsorganisationerne fremsatte Ønsker og Forslag.

Bemærkninger til Forslaget.

Til 1: Forslaget til ny Bemandingsregler for Dæksbesætningen, hvorom der har været forhandlet med Organisationerne, siger bl. a.:

»Damp- og Motorskibe over 500 Reg. Tons Brutto, som anvendes udenfor den indskrænkede Fart, skal til Tjeneste ombord have et underordnet Dæksmandskab i Overensstemmelse med nedenstaaende Skala:

Skibets Størrelse i r. t. b.					Matroser	Letm.	Ungm.	Drenge	ialt
over	500	men ikke over	700		2	2	1	—	5
»	700	»	»	»	4	—	1	1	6
»	2000	»	»	»	5	2	1	1	9
»	3500	»	»	»	6	2	1	—	9
»	5000	»	»	»	6	3	1	1	11

For Skibe over 6500 r.t.b. forøges Antallet af Matroser med 1 for hver 1500 Tons.

Baadsmænd og Tømmermænd, som opfylder de i § 2 for Matroser fastsatte Kvalifikationer, anses i denne Forbindelse som Matroser.

De foranstaaende Bestemmelser skal anses som Normalregler, hvorfra Ministeriet for Handel, Industri og Søfart under Hensyntagen til de for det enkelte Skib eventuelt foreliggende særlige Omstændigheder (Skibstype, Anvendelse, Fart) paa Basis af Rapport fra Statens Skibstilsyn kan foretage Afvigelser i saavel skærpende som lempende Retning; dog vil Bestemmelserne om at det underordnede Dæksmandskab i Skibe af over 700, men ikke over 2000 r.t.b. skal udgøre mindst 6 Mand, hvoraf mindst 4 Matroser og i Skib af over 2000 Tons mindst 9 Mand, hvoraf mindst 5 Matroser, ikke kunne fraviges.«

Efter foretagne Beregninger vil disse Bemandingsregler for de ca. 420 Skibe, de kommer til at omfatte, betyde følgende Forskydninger i Forhold til de hidtil gældende Bemandingsregler, der traadte i Kraft i 1933:

	Gl. Regler	Ny Regler	Forskel
Matroser	1235	1875	+640
Letmatroser	987	483	÷504
Ungmænd	618	420	÷198
Drenge	49	381	+332
Tilsammen	2889	3159	+270

Det vil ses, at Forøgelsen falder paa fuldbefarne Matroser og Drenge, medens Antallet af Ungmænd og Letmatroser formindskes betydeligt. Dette betyder *for det første*, at Sikkerheden til Søs forøges. *For det andet* bliver der et mere rimeligt Forhold mellem de forskellige Grupper. Som det er nu, uddannes der altfor mange Ungmænd og Letmatroser, saaledes at der er »Overproduktion« af Matroser, hvilket har bevirket stadig større Arbejdsløshed blandt disse, hvoraf der jo er mange Familieforsørgere. I Forvejen skete der en uheldig Formindskelse af Matrosernes Antal og dermed en Forøgelse af Arbejdsløsheden hos dem ved Gennemførelsen af Bemandingsordningen af 6. Januar 1933. Et Forhold mellem de forskellige Grupper som 381 — 420 — 483 — 1875 vil antagelig vise sig praktisk og heldigt. *For det tredje* vil altsaa Arbejdsløsheden blandt Sømændene gaa betydeligt ned, og saavel Arbejdsløshedskasserne som det Offentliges Udgifter vil formindskes.

Til 2: Det under 1) omtalte Forslag til ny Bemandingsregler, der er udarbejdet af Ministeriet for Handel, Industri og Søfart, og som er tiltraadt af Søfolkenes Organisationer, siger om Fyrbøderbesætningen kun i Almindelighed, at den skal være tilstrækkelig stor til at kunne gaa treskiftet Vagt. Fra Søfyrbødernes Forbund i Danmark

er der til Ministeriet indsendt et Forslag til Udarbejdelse af mere detaillerede Bemandingsregler for Maskinbesætningen. I dette Forslag fastsættes bl. a. følgende Regler for Fyrbøder-Besætningen paa Dampskibe, beregnet i Forhold til Skibets normale Kulforbrug:

Kulforbrug						Fyrbødere og Kullempere	Kullempere
over	3,5	men ikke over	6	tons		2	—
»	6	»	»	»	9	3	—
»	9	»	»	»	12,25	3	1
»	12,25	»	»	»	15,50	3	2
»	15,50	»	»	»	18,75	6	—
»	18,75	»	»	»	22	6	1
»	22	»	»	»	25,25	6	2
»	25,25	»	»	»	28,50	6	3
»	28,50	»	»	»	31,75	9	1
»	31,75	»	»	»	35	9	2
»	35	»	»	»	38,25	9	3
»	38,25	»	»	»	41,50	12	1
»	41,50	»	»	»	44,75	12	2
»	44,75	»	»	»	48	12	3

Der foreslaas supplerende Regler for, hvorledes Kulforbruget regnes samt Regler for Dampskibe med Oliefyring, Forhyring af Donkeymand og Maskindrenge, samt følgende Regler om Antallet af Motormænd og Smørere paa Motorskibe:

Motorens beregnede int. HK.						1 Motor		2 Motorer	
						Motorm.	Smørere	Motorm.	Smørere
over	300	men ikke over	500				1		
»	500	»	»	»	800 i Kystfart		2		
»	500	»	»	»	800 i Udenrigsf.		3		
»	800	»	»	»	1000	2	1	3	1
»	1000	»	»	»	1500	4	1	4	2
»	1500	»	»	»	2000	4	2	4	3
»	2000	»	»	»	3000	4	3	6	2
»	3000	»	»	»	4000			7	3
»	4000	»	»	»	5000			7	4

Til 3: Medens Arbejderne i Industrien forlængst har opnaaet en Maximalarbejdsdag paa 8 Timer, gælder noget tilsvarende ikke for Søens Arbejdere. For Fyrbøderbesætningerne er det opnaaet at faa den treskiftede Vagt indført, hvilket dog ikke sikrer en Maximalarbejdsdag paa 8 Timer, da der kan være Tale om andet Arbejde end det egentlige Arbejde i Maskinen i Vagten. For Dæksfolk gælder imidlertid fortsat den toskiftede Vagt, hvilket vil sige, at Dæksfolkene paa danske Skibe har op til 84 Timers Arbejdsuge. Danmark er paa dette Omraade bagud for andre søfarende Nationer, saaledes Sovjetunionen, USA, England, Belgien, forskellige sydamerikanske Stater, Australien o. a.

I Oktober 1936 vedtoges i Geneve en Konvention om Arbejdstiden til Søs i Henhold til hvilken den treskiftede Vagt skulde indføres for alle Skibe over 2000 Tons, idet der dog naturligvis intet er til Hinder for, at de enkelte Stater sætter denne Tonnagegrænse noget ned. Endnu er imidlertid den paagældende Konventions Bestemmelser ikke blevet til Lov i Danmark.

Det vil formentlig være rimeligt, om dette Spørgsmaal løses i indværende Rigsdagssamling, og løses paa en saadan Maade, at 8-Timersdagen bliver Maximalarbejdsdag for Lønarbejdere til Søs. Dette vil være et betydeligt kulturelt Fremskridt, det vil forøge Sikkerheden til Søs og det vil formentlig ogsaa betyde en vis Forringelse af Arbejdsløsheden hos Søfolkene.

I det Omfang den treskiftede Vagt nødvendiggør en ny Forandring af Bemandingsreglerne, maa en saadan naturligvis foretages. Hvad Bemandingsreglerne angaar er Forholdene imidlertid uholdbare som de er nu, og da de ny Bemandingsregler kan indføres blot ved en Bekendtgørelse fra Ministeren for Handel, Industri og Søfart, vil det være betimeligt paa dette Omraade at hidføre en øjeblikkelig Forbedring af Sikkerheden og Arbejdsforholdene til Søs.

Disse Forslag kan gennemføres

Som det fremgaar af Bemærkningerne til Forslaget, indeholder dette kun de Krav og Ønsker, der i en Aarrække har været fremsat af Søfolkene. Det er ikke »Overbudspolitik«, men det der maa gennemføres for at afhjælpe en Del af Arbejdsløsheden og bringe Søfolkenes Arbejdsforhold op paa det samme Niveau som Arbejdernes i Land. *Forslaget kan gennemføres efter at Redernes Talsmænd har mistet Flertallet i Landstinget.* En ny Bemandingsanordning kræver ikke engang Behandling paa Rigsdagen, men kan gennemføres administrativt — ved et Pennestrøg af Handelsminister Kjærboel.

Skibsrederne hylér —

Nu som tidligere har Skibsrederne, naar det drejer sig om Forbedringer af Søfolkenes Arbejdsforhold, lagt ud med en voldsom Kampagne, for om muligt at tvinge Regeringen paa Tilbagetog og forhindre, at Skridtet tages fuldt ud, saaledes at der gennemføres *en reel 8 Timers Arbejdsdag for alle Søfolk og en Bemanding, der skaffer Arbejde til de mange ledige Hænder.*

Kuponklipperne skal betale.

Det er Løgn, naar Direktør Maegaard, Dansk Dampskibsrederiforening, paa-
staar, at dansk Søfart ikke økonomisk kan belastes med en Lovgivning, der
giver Søfolkene 8 Timers Arbejdsdag. Rederiaktionærerne har haft fede Aar,
og især 1937 gav Skibsfarten et utroligt Overskud.

Et lille Udpluk af Kuponklippernes »Høst« i 1937.

Bevidst udskød Rederne Offentliggørelsen af Regnskaberne for 1937, indtil
Overenskomsterne var bragt i Orden. Det lille Rederi med 1 Baad: »Det dansk-
norske Dampskibsselskab«, leverede Beviset for det.

Paa Selskabets Generalforsamling stillede Dirigenten et uskyldigt udseende
Forslag til Ændring i Vedtægterne, saa Generalforsamlingen først skal afholdes
inden Udgangen af April Maaned i Stedet for som nu inden Udgangen af Marts.

Motiveringen for Forslaget er i al sin Enkelhed, at det kunde være mere
bekvemmt at afholde Generalforsamlingen paa et Tidspunkt, hvor ikke Forhand-
linger med Søfolkenes Organisationer stod paa, eller Regeringen behandlede
Skattelovene. *Rederiet gav 12% mod 6 sidste Aar.*

»Torm« giver 30 % i Udbytte mod sidste Aar 20.

Aktionærerne har saaledes i Løbet af 2 Aar faaet Halvdelen af Aktiekapitalen
tilbage i Udbytte. Bestyrelsens Honorar sattes op fra 5000 Kr. til 8000.

»Dannebrog« firdobler Overskudet og Udbyttet.

Der udbetales 20 % til Aktionærerne mod 4-5-6 de foregaaende Aar.

»Myren« fordobler Aktieudbyttet fra 7 til 15 %.

Paa Selskabets Generalforsamling holdt Vekselerer Axelsen en dybtfølt Tak-
ketale til Bestyrelsen for Forslaget om Fordobling af Udbyttet. I Takken siges
bl. a.

»I et Land som Danmark, der er meget fattigt paa udenlandsk Kapi-
tal, burde Regeringen af al Magt lette Skattetrykket paa Dampskibssel-
skaberne for derigennem at gøre Rederne interesseret i at tjene saa mange
udenlandske Penge som muligt til Gavn for hele Nationen.

Det er mig en stor Glæde, at jeg igen i Aar kan komplimentere vor
Direktør for det smukke Resultat, og det er mig ogsaa en Glæde at
kunne sige, at Direktøren har Forstaaelsen af, at det ene Aar maa bøde
lidt paa det andet.«

Guderne skal vide, at Blufærdighed har aldrig præget d'Hrr. Kuponklippere.
Jo højere Udbytte, jo stærkere bliver Kravet om Skattefrihed. *Regeringen bør
gøre sig klart, at der skal skarp Lud til skurvede Hoveder.*

Vi tilføjer lige for en Ordens Skyld, at »Myren«s Bestyrelse paa 5 Mand
foruden deres faste Honorar fik 79,000 Kr. til Deling.

»Progres« giver 15 % i Udbytte. Aktiekapitalen er paa 3,6 Mill. Kr. Drifts-
overskudet er paa 2,5 Mill. Kr. To Tredjedele af Aktiekapitalen er saaledes
indtjent paa et Aar.

Oppositionen gik skuffet bort fra »Heimdals« Generalforsamling, de havde krævet 20 %, men fik »kun« 12. Lidt Balsam paa Saaret var det, at Formanden oplyste, at Dividendepolitikken var lagt saadan an, at der var overført Midler til Udbytteudbetaling ogsaa i daarlige Aar.

Ogsaa »Dansk Fransk« gav 12 % mod 4—5—6 de foregaaende Aar. Røster paa Generalforsamlingen krævede 15 %, men Formanden oplyste, at der var overført 409,000 Kr. i en ny Regning og en Del af dette Beløb vilde sikkert kunde komme det nye Aar til Gode, som Støtte for passende Udbytte ogsaa i Fremtiden.

»Dania« giver 10 % mod 4 i Fjor og »Norden« forhøjer fra 7 til 10.

»Orient«. Paa Generalforsamlingen vedtoges det for Fremtiden at afholde Generalforsamlingerne i April i Stedet for Marts, men med den »meget moralske« Motivering, at Regnskaberne var saa vanskelige at faa ind fra Skibe, fordi de var beskæftiget i oversøisk Fart. Som om de ikke havde været det hele Tiden. Der udbetaltes 10 % i Udbytte.

Million Overskud i D. F. D. S. Efter at alle Driftsudgifter er afholdt udviser Regnskabet et Driftsoverskud paa 17,148,592 Kr. mod 12,5 Mill. Kr. sidste Aar. Naar Udgifterne til Administration, Renter og Pensionsfond er afholdt udgør Nettoudbyttet 12,6 Mill. Kr. mod 7,6 Mill. Kr. sidste Aar. Det indsejlede Beløb er steget med 8 Mill. Kr. fra 51 til 59 Mill. Kr., medens Lønningssudgifterne kun er steget med 600,000 Kr.

Saa er der de A. P. Møllerske Foretagender. Hans to Selskaber forøgede deres Overskud fra 1,7 Mill. i 1936 til 7,6 Mill. i 1937. De to Selskaber driver i Fællesskab et Partrederi, der i 1937 mødte med et Netto-Overskud paa 14,75 Mill. Kr. Ialt et Udbytte paa 22,35 Mill. Kr. Saa det varer sikkert et Stykke Tid, før A. P. Møller tvinges til at henvende sig til et Socialkontor.

Disse Oversigter over nogle af sidste Aars Rederivirksomheders Fortjenester, turde vist være tilstrækkeligt Bevis paa, at der er ingen øjeblikkelig Fare for, at danske Redere kommer paa Ladegaarden, selvom Regeringen gennemfører ordentlige Arbejdsforhold for Søfolkene. Paa Baggrund af Redernes glubende Fortjenester kan et saadant Krav i hver Fald ikke kaldes »kommunistisk Overbudspolitik«.

Rederne betaler ikke ordinær Skat af udenlandske Indtægter.

Medens Søfolkene maa betale i Skat, selv om de sejler i Skibe, der er timechartret paa Udlandet i længere eller kortere Tid, er Skibsrederne fritaget for at betale den almindelige Selskabsskat af al udenlandsk Indtægt.

Med Hensyn til Redernes Klagesang over Merindkomstskattens »skadelige Indflydelse« paa Skibsfarten gav Finansminister Buhl d. 22. Nov. 1938 i Folketinget følgende Oplysninger:

»Sagen er den, at Skibsfarten vilde være helt fri for Skat af udenlandsk Fart, hvis man ikke havde Merindkomstkatten. Jeg kan oplyse, at 10 Dampskibsselskaber, der havde en samlet Aktiekapital paa 64 Mill. Kr. i det sidste Aar har haft en Indtægt paa 32 Mill. Kr. eller 50 % af Aktiekapitalen. Heraf skal de betale 9 Mill. Kr. i Skat — og heraf igen de 8 Mill. Kr. i Merindkomstskat. De betaler 8 Mill. Kr. i Udbytte, og faar saaledes 15 Mill. Kr. til Henlæggelser og Udvidelser — uden Udviklingsmuligheder er disse Selskaber altsaa ikke.«

Havde Skibsfarten ikke faaet lagt Merindkomstkatten paa, skulde Rederne ud af en Indtægt paa 32 Mill. Kr. kun have betalt 1 Mill. Kr. i ordinær Skat. Aktionærene havde da tilranet sig 16 Mill. i Udbytte i Stedet for, at de nu maatte »nøjes« med 8 Mill.

Regeringen bør gennemføre Søfolkenes Krav ubeskaaret

Redernes Betalingsevne er til Stede som ingensinde før, de politiske Muligheder er forhaanden. At tøve eller give efter for Redernes Pres og forblommede Trusler er skæbnesvangert ikke blot for Søfolkene, men ogsaa for Demokratiet og hele Arbejderbevægelsen. Meget snart bør Regeringen fremme Behandlingen af de Forslag, de kommunistiske Folketingsmænd har indleveret, eller selv fremsætte tilsvarende Forslag. Det er Søfolkenes reelle 8 Timersarbejdsdag det gælder, og der maa gennemføres en Bemandingsordning, der kan give Arbejde til de voksne Folk og dermed bedre Leveforhold i mange hundrede Hjem.

Udgivet af Danmarks Kommunistiske Partis Søafdeling